

Rapportage

Pastorieweg 2, Windesheim

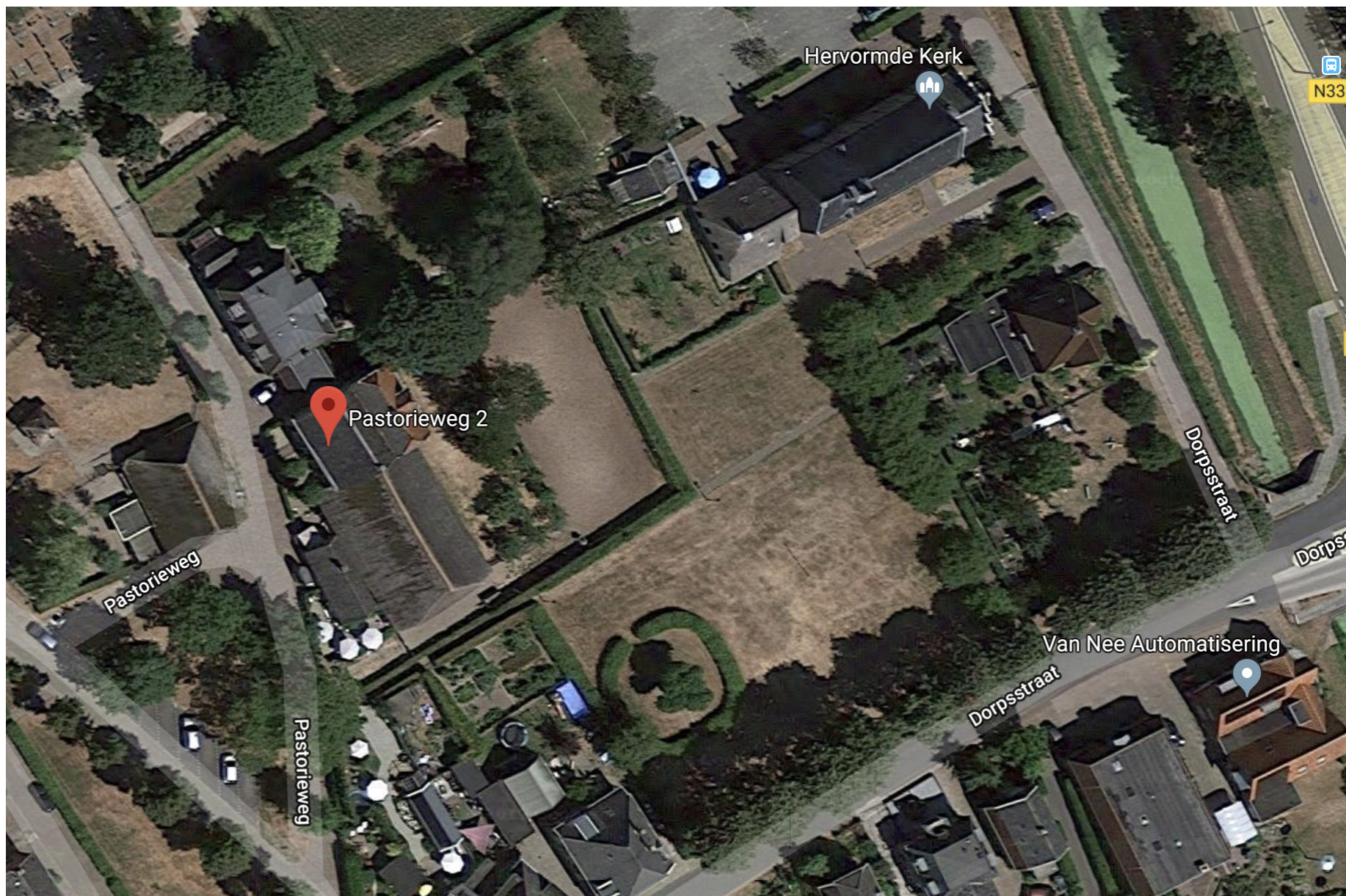
Bouwhistorische verkenning

Zwolle, 19 juli 2019

Inhoudsopgave

Algemene gegevens	.5
Cultuurhistorische context	.7
Bouwhistorische analyse	11
Bibliografie	20
Colofon	21

Afb. 1 Luchtfoto van de locatie en het omringende terren (Google Maps)

Algemene gegevens

Opdrachtgever

Stichting IJsselhoeven
Marledijk 31
8198 KP Marle

Contactpersoon: Wim Nugeteren

Onderzoeksobject

Boerderij
Pastorieweg 2
8015 PK Zwolle

gemeentelijk monument: nr. 0193/ZLG00310

Afb. 2 Kadastrale kaart Zwollerkerspel, in het midden de pastorie (390) en de boerderij (391), 1822 (bron: RCE).

Cultuurhistorische context

Situering

Het voormalige boerderijcomplex Pastorieweg 2 ligt in de dorpskern van Windesheim. Het hoofdgebouw staat naast de pastorie aan de Pastorieweg 4. Ten noordoosten van het complex staat de dorpskerk met aangebouwde kosterswoning en ten noordwesten ligt een begraafplaats. Aan de westzijde van het dorp loopt de spoorlijn Arnhem-Leeuwarden en aan de oostzijde watergang de Zandwetering met hiernaast de Wijheseweg N337.

Historische ontwikkeling

Windesheim is een dorp op een rivierduin van de IJssel. De oudste sporen van bewoning stammen uit het neolithicum. Bij archeologische opgravingen in 1987 is een plattegrond van een boerderij gevonden, die vermoedelijk uit de bronstijd dateert. De naam Windesheim wordt voor het eerst vermeld in een oorkonde van keizer Koenraad II uit 1028.¹ Uit een hoevenlijst uit circa 1310 blijkt dat er vijf hoeven in de omgeving van Windesheim stonden.²

In 1387 werd hier een klooster van de Moderne Devotie gebouwd. Dit klooster vormde het moederklooster van de Congregatie van Windesheim. Windesheim bleef gedurende een lange tijd hoofdzakelijk een agrarische gemeenschap. In

1520 waren er in totaal twaalf boerderijen in Windesheim, waarvan zeven katersteden. In 1832 bestond Windesheim uit vrijstaande boerderijen, die in noord-zuidrichting gegroepeerd waren en enige bebouwing aan de Dorpsstraat. Deze situatie zou gedurende een lange periode nagenoeg hetzelfde blijven. Tussen 1866 en 1941 had het dorp een eigen station op de lijn Arnhem-Leeuwarden, die in 1866 werd aangelegd. Tot aan de Tweede Wereldoorlog is het dorp nauwelijks gegroeid. Vanaf de jaren zestig is het dorp uitgebreid langs de Dorpsstraat en is ten westen van de Bergweg een nieuwe wijk gebouwd ten westen van de Bergstraat.

Moderne Devotie

De Moderne Devotie was een hervormingsbeweging binnen de katholieke kerk. Geert Grote (Deventer, 1340 – aldaar, 1384) wordt gezien als de grondlegger van deze beweging. Grote stond in 1374 zijn huis in Deventer af, opdat hier ongehuwde vrouwen die God wilden dienen konden leven. Na de oprichting van het eerste zusterhuis werd in 1380 ook een broederhuis gesticht, de eerste in een reeks broeder- en zusterhuizen. De broeders en zusters leefden in gemeenschap van goederen en voorzagen in hun eigen levensonderhoud. In eerste instantie legden ze geen kloostergelofte af, maar om een verbod door de kerk te voorkomen namen veel gemeenschappen

de regel van Franciscus of van Augustinus aan.³ Op zijn sterfbed zou Grote de laatste wens hebben uitgesproken dat er een klooster moest worden gesticht.⁴ Zijn opvolger Florens Radewijns stichtte in 1387 het klooster in Windesheim. De twee kronieken (1455 - 1459), die zijn geschreven door Johannes Busch (1399 - ca. 1480) vormen de belangrijkste bronnen over het klooster en geven een uitgebreide omschrijving van de opzet ervan in de vijftiende eeuw. In eerste instantie bestond het klooster uit onder andere een kerk, een kloostergang, drie woongedeelten, een refter, brouwerij, bakkerij en keuken.⁵ Hier kwamen later nog allerlei functies bij, waardoor een volledig zelfvoorzienende gemeenschap ontstond. In de vijftiende en zestiende eeuw zou het gedachtegoed van de Moderne Devotie zich over heel Noordwest-Europa verspreiden. Op haar hoogtepunt telde de Congregatie 97 kloosters, waarvan 84 mannenklooster en 13 vrouwenkloosters.⁶

In 1572 en 1581 werden grote delen van het klooster beschadigd door beeldenstormers. Tussen 1596 en 1598 is het grootste deel van het klooster afgebroken.

¹ Klomp 2003, p. 2.

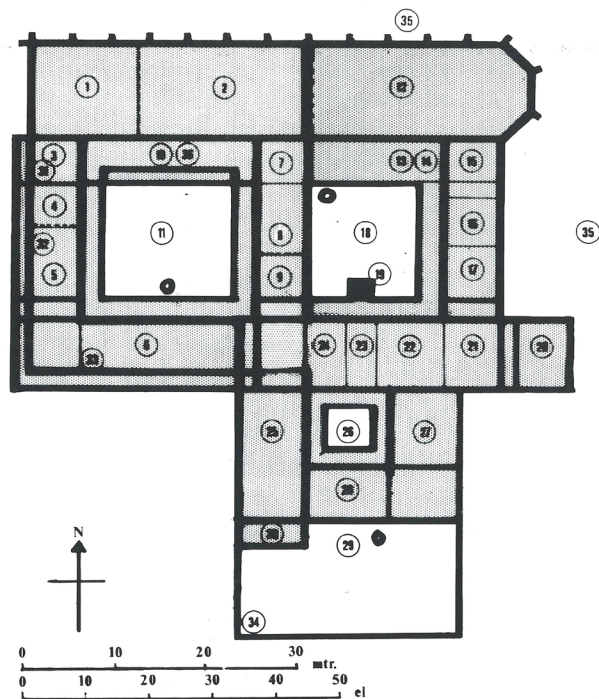
² Ibidem, p. 3.

³ https://nl.wikipedia.org/wiki/Broeders_van_het_Gemene_Leven

⁴ Weiler 1987, p. 25.

⁵ Ibidem, p. 27.

⁶ Van Dijk 1987, p. 44

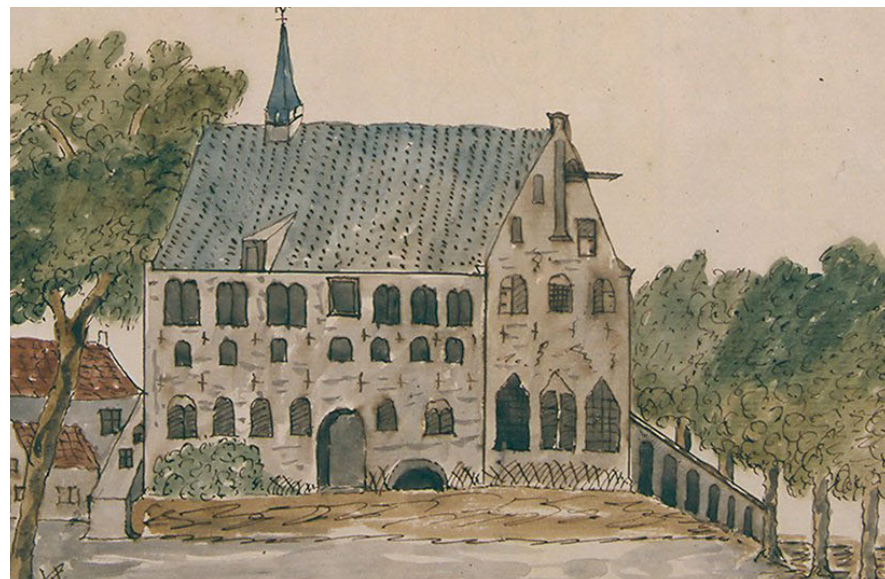
LEGENDA

- 1387: 1 kerk
 2 koor
 3 refter
 4 keuken
 5 bakkerij/brouwerij
 6 werk/woon/slaapvertrekken
 7 sacristie
 8 kapittelzaal
 9 prior
 10 om/pand/kruisgang
 11 hof + put
 1399: 12 koor, 1 + 2 kerk
 13 omgang
 14 boven 13 librije (armarium)
 15 sacristie (vestiarium)
 16 kapittelzaal
 17 prior
 18 hof + put
 19 put (lavatorium)

- 1405: 20 ziekenafdeling (decedentium infirmitorium)
 21 warmzaal (calefactorium)
 22 refter broeders
 23 scheerkamer
 24 refterconversen
 25 refter leken
 26 keukenomgang
 27 refter zieken
 28 gemeenschappelijke keuken
 29 keukenhof + put

- 1435-1436:
 30 uitbreiding lekenrefter
 31 Mariakapel
 32 gastenverblijven
 33 gastenverblijven
 34 ommuring keukenhof
 35 boomgaard

Boven de met ■ aangegeven vertrekken bevindt zich het dormitorium, 25 slaapcellen en de librije.
 De met □ aangegeven vertrekken zijn geheel of gedeeltelijk onderkelderd.

Afb. 4 A. Schoemaker, Dorpskerk Windesheim, 1730 (bron: HCO).

Afb. 3 A. Rademaker, Overblijfselen van en der Oude Kloosters te Windesheim, negentiende-eeuwse kopie (bron: De Vries en Berends).

Afb. 5 H.R. Steenbergen, reconstructie plattegrond klooster Windesheim (bron: De Vries en Berends).

Locatie klooster

Waar het klooster precies heeft gestaan is tot op heden nog onduidelijk. Het klooster werd gebouwd op de grond van het Hof van Windesheim, een van de vijf oorspronkelijke hoeves. Deze hoeve stond waarschijnlijk in de buurt van Veldweg 1. Volgens R. van Beek en H. Clevis is het niet logisch dat het klooster in de buurt van de bestaande boerderij heeft gestaan. Zij vermoeden dat het klooster op een hoge plek ten noorden van de Dorpsstraat stond. Als mogelijke locatie wijzen zij het veld aan naast het kerkhof en naast de kerk. Volgens bewoners zouden er nog kloostermoppen in de grond van het kerkhof te vinden zijn. Daarnaast merken Van Beek en Clevis op dat op een prent van Schoemaker uit ca. 1732 aan de noordzijde van de kerk een muur met spaarbogen is afgebeeld, die er mogelijk op wijst dat het klooster ten noorden van de kerk heeft gestaan. Van Dijk heeft voor zijn theorie kloosters van de Congregatie in België en Duitsland onderzocht. Deze bestaan uit een wooncomplex met hieraan vast de kerk en een industrieel complex. Dit industriële gedeelte bestond uit allerlei losse gebouwen en ruimtes voor de lekenbroeders. Van Dijk stelt dat het industriële gedeelte rond het brouwhuis heeft gestaan en mogelijk ook deels aan de zuidkant van het dorp. Het woongedeelte heeft volgens hem in de buurt van Veldweg 1 gestaan. Zeiler sluit zich aan bij de theorie van Van Dijk, terwijl Van Beek en Clevis de bewijzen voor twee of meerdere aparte complexen te dun vindt. Zeiler merkt op dat de Dorpsstraat een knik maakt

en dat deze mogelijk is te verklaren doordat de straat om de kloosterkerk kan hebben gelopen.

Uit bouwhistorisch en archeologisch onderzoek in Windesheim is gebleken dat er op meerdere plekken onderdelen zijn te vinden die uit de tijd van het klooster stammen. Zo werd tussen 1631-34 het voormalige brouwhuis van het klooster omgebouwd tot een Hervormde kerk, de Dorpskerk.⁷ Uit dendrochronologisch onderzoek van D.J. de Vries van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, nu RCE, blijkt dat de brouwerij na 1465 en voor 1575 moet zijn gebouwd.⁸ Veldweg 1 heeft een kapconstructie die gedateerd is rond 1502 en tevens een laatmiddeleeuwse kelder. Aangenomen wordt dat in de buurt van Veldweg 1 het Hof van Windesheim heeft gestaan. Verder is bekend dat in de tijd dat Johannes Vos prior was (1391 – 1424) een breed driebeukig boerenhuis met behuizing voor de leken werd gebouwd. Dit kwam mogelijk ten zuiden van de oude boerderij te staan, op de plek van Veldweg 1.⁹ Tussen de pastorie en de kerk zijn bij archeologische opgravingen sporen van een muur aangetroffen met een noord-zuid oriëntatie. Daarnaast zijn enkele afvalputten met materiaal uit circa 1500 gevonden en enkele veldkeien.¹⁰ Mogelijk hebben deze vondsten met het klooster te maken, maar het is onbekend bij welk deel van het klooster.

⁷ Van Beek en Clevis 1987, p. 81.

⁸ De Vries en Berends 1987, p. 137.

⁹ Klomp 2003, p. 5.

¹⁰ Ibidem, p. 12.

Pastorieweg 2 en 4

Het hoofdgebouw bestaat uit een woongedeelte, met aan de zuidzijde een aangebouwd bedrijfsgebouwtje. De boerderij en de pastorie zijn verbonden door een tussenlid. Naast het bedrijfsgebouwtje, aan de westzijde, staat een bakhuisje annex stal dat tussen 1840 en 1861 is gebouwd. Ten westen van het woongedeelte staat een schuur met een afgewolfd zadeldak.

Op de kadastrale kaart uit 1832 komt de plattegrond van het bouwwerk al enigszins overeen met de huidige situatie, met aan de noordkant een pastorie en daaraan vast een boerderij. De boerderij had een uitbouw aan de westkant. Op het erf stond een vrijstaande schuur, ongeveer op dezelfde plek waar de huidige grote schuur staat en twee ronde bouwwerken, mogelijk hooibergen of waterputten. In deze periode was de boerderij bekend onder de naam 't Klooster en eigendom van landbouwer Jan Willem van Tongeren. Onder zijn bezittingen vielen nagenoeg alle percelen rondom de boerderij, met uitzondering van de kerk, een school, het kerkhof en de pastorie. Tevens bezat hij diverse weilanden en een akker aan de overzijde van de Bergweg en een boerderij geheten Bomhof, ten noorden van het kerkhof.

Bij Pastorieweg 2 en 4 bevinden zich in het interieur oude muurdelen en onder de panden bevinden zich twee kelders. Volgens de De Vries en Berends zijn de kelders en muren van Pastorieweg 2 en 4 tussen de tweede helft van de vijftiende

Afb. 6 Rechter zijgevel van het hoofdhuis met de dakbedekking met in Overijssel zeldzame dakpannen.

eeuw en voor 1580 gebouwd (een dendrochronologische datering was niet mogelijk). Ook onder de schuur bij Pastorieweg 2 bevindt zich een kelder, waaronder een watergang is gevonden. De watergang was niet te dateren aan de hand van het baksteenformaat, maar kan volgens De Vries en Berends uit de tijd van het klooster dateren.¹¹ Uitgaande van de bouwhistorische kenmerken was dit gebouw 17,8 m lang (noord-zuid), 6,35 m breed en ongeveer 6 m hoog vanaf de kelder tot aan de dakaanzet.¹² Onder Pastorieweg 4 bevindt zich een nagenoeg vierkante kelder met vier ribloze kruisgewelven en een gemetseld pijlertje in het midden. In de west- en oostwand zitten (dichtgezet) lichtopeningen. Onder Pastorieweg 2 bevindt zich in het verlengde een kelder met twee ribloze kruisgewelven. De doorgangen tussen de twee kelders waren waarschijnlijk oorspronkelijk al dichtgezet.¹³ Aan de oostkant bevindt zich een jongere, tongewelfde kelder. Bij Pastorieweg 4 is geen middeleeuws muurwerk of balklaag meer aangetroffen. Bij nummer 2 is de verdieping nog grotendeels aanwezig, met twee oorspronkelijke korbeelstellen en moerbalken. De noordmuur is niet oorspronkelijk, de andere muren zijn nog wel grotendeels aanwezig. De westgevel is anderhalf steen dik, terwijl in de oostgevel de muurvlakken tussen de muurstijlen één steen dik zijn. Volgens De Vries en Berends kan dit erop duiden dat aan de oostkant een (klooster)gang met een

aangekapt dak heeft gezeten.¹⁴ In de zuidgevel zit een gedichte toegang en een gedicht bakstenen segmentboogvenster, wat doet vermoeden dat het gebouw niet groter is geweest aan de zuidzijde.¹⁵ Voor de noordzijde is dit onbekend, maar de kelder lijkt niet groter te zijn geweest.

In een archiefstuk uit 1636 staat geschreven: “voer hett veranderen van hett Sieckenhuis tott Weeme”.¹⁶ Het ziekenhuis (infirmierie of lekenziekenhuis) van het klooster was dus omgebouwd tot een weem, een pastorie. In 1732 schrijft A. Schoemaker: “kort waarna bij de verandering der regering, en den invoeringhe van de hervormde Goddienst is dit klooster geheel en al gesloopt en in een puijn hoop verandert: sijnde allenig een gedeelte van 't Zieckenhuijs overgebleven, daer de bijwonende boeren dikwijls hun vee in drijven”. Gezien deze bronnen en de ouderdom van de bouwsporen is het aannemelijk dat de muren en kelders van Pastorieweg 2 en 4 onderdeel hebben uitgemaakt van het ziekenhuis. Het is onbekend of dit ziekenhuis fysiek met het klooster was verbonden of dat het om een vrijstaand gebouw ging.

11 De Vries en Berends 1987, p. 149.

12 Ibidem, p. 138.

13 Ibidem p. 139.

14 Ibidem, p. 140.

15 Ibidem.

16 Van Beek en Clevis 1987, p. 81.

Afb. 7 De andere voorgevel heeft een begin 20ste eeuwse uitstraling.

Afb. 8 Achterzijde van het hallenhuys.

Bouwhistorische analyse

De boerderij, die achter de kerk van Windesheim aan de Pastorieweg staat, heeft een opvallende verschijningsvorm. Net als bij de aanbouw achter de kerk zijn hier ook verschillende gebouwen in het verleden op een ongebruikelijke wijze samengesmolten. Hier zijn zoveel interessante bouwsporen te zien, dat het verhaal eigenlijk pas goed te begrijpen is als je ter plekke rondkijkt. Toch volgt hier een beknopte bouwhistorische duiding.

Exterieur

Het voorhuis van de boerderij staat tussen een nieuwer bouwwerk dat als garage dienst lijkt te doen en aan de achterzijde aangesloten op een hallenhuis. In dit hallenhuis zijn geen duidelijke sporen gevonden van een oorspronkelijke indeling van bijvoorbeeld een los hoes. Er mag dus vanuit gegaan worden dat het huidige voorhuis altijd als zodanig dienst heeft gedaan, zij het wel in een andere, oudere vorm.

Het huidige voorhuis heeft namelijk twee voor-kanten, en wel gesitueerd in de zijgevels. De gebruikelijke zijde voor een voorgevel is een blinde, kopse kant van deze bouwmassa en wordt bovendien voor een groot deel aan het zicht onttrokken door de aangebouwde garage. De pastorieweg zijde van het voorhuis heeft een vrij gangbare indeling met een voordeur, drie flankerende vensters met 6-pits schuiframen en net onder

de kroonlijst van de goot 2 lage vensters met een middenroede. Deze gevel is grofweg te dateren als vroeg 19e eeuws. De gevel aan de andere zijde van het voorhuis is opgetrokken in een volledig andere stijl. Meerdere bouwstijlen zijn hier vermengd tot een fraai geheel, waarbij de gele spekbanden in het metselwerk en het doorgezette topgeveltje met schilddak en wolfseind het meest in het oog springen. De kozijnen zijn voorzien van ramen in empire stijl en worden afgesloten door een rechthoekige, gesmeerde architraaf, in een donkere kleur geschilderd. De kozijnen zijn voorzien van dubbele luiken die gehele hoogte van de kozijnen kunnen bedekken. Bovenin het luik een bijna vierkant paneel, eronder een langwerpige paneel. Beide paneelvullingen geschilderd in een kruis motief met rood en wit. De voordeur ligt wat verder terug, waardoor er een nis ontstaat. Op de vloer van dit portaal is fraai terrazzo werk aangebracht.

De zijwangen van het topgeveltje, wat wel wat weg heeft van een dakkapel, zijn bedekt met geglaazuurde keramische leipannen met een halfronde onderzijde. Het overige dakvlak aan deze zijde is gedekt met tuile du nord. Het achterhuis is nog volledig riet gedekt. Op de Pastorieweg-zijde ligt op het voorhuis een ongebruikelijke pan voor Overijssel; een zogenaamde Lucas IJsbrandszpan. Een zeldzame pan die zijn oorsprong in het noorden van het land vindt, in Makkum.

Interieur

Het interieur van het achterhuis is indrukwekkend groot en hoog. Het oorspronkelijke ankerbalkgebint is her en der aangepast en voorzien van extra standvinken die een hogere, extra bovenplaat dragen. De telmerken op deze gebinten wijzen op een hoge ouderdom en het niet ondenkbaar dat deze constructie heeft behoord tot de fase waarin de boerderij daadwerkelijk tot het klooster behoorde. De plek en grootte van het huis maken dit tevens aannemelijk. Dendrochronologisch onderzoek zou in deze boerderij een goede vervolgstap zijn, om inzicht te krijgen in de geschiedenis.

Even voor de brandmuur tussen voor en achterhuis staat nog een oude muur, met enkele oude, getimmerde kasten die zonder de plattegronden bestudeerd te hebben, moeilijk te plaatsen zijn. De indeling zoals die ooit geweest is, laat zich tegenwoordig lastig aflezen. Zeker als we het voorhuis hierbij ook in ogenschouw nemen, zijn daar zeer interessante en oude details te vinden. De grote centrale kamer met schouw is van oorsprong smaller geweest. Het gedeelte met de ingang aan de Pastorieweg is van later datum dan het middendeel. Jaartallen zijn zonder gerichter onderzoek lastig te geven, maar de aanwezigheid van een moerbalk met een houten geprofileerde console en forse dwarsliggers als kinderbinten, doen vermoeden dat de basis wellicht laat-middeleeuws is.

Afb. 9 Inbouwkasten rond de brandmuur van de boerderij.

Afb. 10 Opvallende kaarsnis.

Afb. 11 Aangepaste gebinten op de deel.

Afb. 12 Telmerken in het korbeel en de ligger.

Afb. 13 De oude moerbalk met forse dwarsliggers waarvan enkele vernieuwd.

Afb. 14 Dwarsgang met natuurstenen tegels.

Afb. 15 Dichtgezette sparing met natuurstenen stijlen en eiken latei in een muur van kloostermoppen.

De vuurplaats bevat een prachtige grote, vrijhangende boezem, die afgewerkt is met witjes en in het midden boven de bordenlijst een tegeltableau met een vaas met bloemen afbeelding. Onder de deels verdwenen bordenlijst is op de achterwand van de schouw in het midden een schildpadtegel te zien, geflankeerd door bloempottegeltjes. Gezien de grootte van deze schouw is de mooie kamer een voorname ruimte geweest. Daarachter zijn aan de zijde van de kerk in het begin 20ste eeuwse gedeelte verschillende mooie (slaap) kamers gemaakt, met geprofileerde deuren met aangeboste panelen en dito inbouwkasten. Achter de dwarsgang in het voorhuis, die voorzien is van sjeke natuurstenen tegels, is een opkamer gesitueerd. In één van de wanden van deze opkamer is nog een kaarsnis te vinden met een interessante, taps toelopende en afgeronde vorm. De opkamer is wat lager dan gebruikelijk, circa 20cm hoger dan het omringende vloerniveau, en middels een dubbel luik in de opstap is een oude keldertoegang gemaakt.

De kelder is bereikbaar middels acht gemetselde, inmiddels sterk uitgesleten, treden. De kelder is voorzien van een gemetseld, gedrukt tongewelf aan de achterzijde (het nieuwere deel van het voorhuis) en een ouder kruisgewelf aan de voorzijde. De vloer is bedekt met rode estrikken.

Op de verdieping boven de opkamer met kelder zijn nog meer zeer interessante details te ontdekken. Deze ruimte wordt overspannen door

enkele eiken liggers met muurstijlen en korbelen. Daartussen zit een deels dichtgezette vensteropening, waarvan de dagkanten van natuursteen lijken en het omringende metselwerk voor een groot deel uit kloostermoppen bestaat. De latei boven de opening is van eikenhout en heeft eens forse afmeting. Erboven is nog een grote, brede sparing waarneembaar. In het metselwerk aan de linkerzijde is een bouwspoor zichtbaar van een gemetselde halfronde boog. Op verschillende plekken in het metselwerk zijn stroomlagen te vinden. Zowel bij het in het muurwerk opgenomen vakwerkrestant, als ook in de verdiepte, dichtgezette nissen.

Het is op dit moment, met deze informatie, een raadsel hoe dit ooit in een groter geheel heeft gepast, maar hier is nader onderzoek zeer zeker de moeite waard! De oude kelder met opkamer, aanwezigheid van een kruisgewelf, een kaarsnis, een vensteropening met natuurstenen stijlen en een eiken latei, een muur opgetrokken uit kloostermoppen, de eiken draagconstructie en de forse moerbalk met enkele oude dwarsliggers en de grote vuurplaats met boezem, doen vermoeden dat dit deel middeleeuws is (14e -15e eeuws). De ligging ten opzichte van de kerk maakt het zeer aannemelijk dat dit deel van de boerderij ooit op enige wijze onderdeel is geweest van het klooster.

Afb. 16 Keldertoegang met luik in de opstap.

Afb. 17 Gemetselde keldertrap.

Afb. 18 Achterste kelder met gedrukt tongewelf.

Afb. 19 Voorste kelder met kruisgewelf.

Afb. 20 Eiken ligger met muurstijl en korbeel met de aanzet van een boog ernaast. Eronder bevindt zich de moerbalk. Waarschijnlijk is dit de voormalige buitenmuur geweest.

Afb. 21 Eiken ligger met sleutelstuk, muurstijl en korbeel. Rechtsboven de dichtgezette sparing.

Afb. 22 De andere zijde van de ruimte. Op de linkermuur zijn roetsporen zichtbaar van een rookkanaal met een stookplaats. De achter muur met de twee muurstijlen en ertussen twee dichtgezette sparingen in het metselwerk van kloostermoppen.

Bibliografie

Afkortingen

HCO Historisch Centrum Overijssel

RCE Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Bronnen

Klomp, M., *Windesheim, overzicht opgravingen Windesheim 1987-2002*, februari 2003 (archeologisch rapport Gemeente Zwolle)

Literatuur

Beek, R. van, Clevis, H., 'Een klooster gezocht. Een archeologisch onderzoek naar restanten van het moederklooster van de Moderne Devotie te Windesheim', in: F.C. Berkenvelder (red.), *Windesheim, studies over een Sallands dorp bij de IJssel*, Kampen 1987, pp. 77-92 (IJsselakademie)

De Vries, D.J., Berends, G., 'De bouwkundige restanten van het klooster te Windesheim', in: F.C. Berkenvelder (red.), *Windesheim, studies over een Sallands dorp bij de IJssel*, Kampen 1987, pp. 129-150 (IJsselakademie)

Dijk, R.Th.M. van, 'Windesheim als centrum van Noordwest-Europa', in: F.C. Berkenvelder (red.), *Windesheim, studies over een Sallands dorp bij de IJssel*, Kampen 1987, pp. 41-56 (IJsselakademie)

Weiler, A.G., 'De geschiedenis van het klooster te Windesheim', in: F.C. Berkenvelder (red.), *Windesheim, studies over een Sallands dorp bij de IJssel*, Kampen 1987, pp. 25-40 (IJsselakademie)

Colofon

Titel

Pastorieweg 2, Windesheim, Bouwhistorische verkenning

Opdrachtgever

Stichting IJsselhoeven

Samenstelling

Tom Temmink, Vincent Visser

Redactie

Mascha van Damme

Contactgegevens

Tom Temmink

tom.temmink@hetoversticht.nl

06 54 23 20 08

Datum

19 juli 2019

Aan de Stadsmuur 79-83
Postbus 531
8000 AM Zwolle
038 – 421 32 57
www.hetoversticht.nl

Aan de Stadsmuur 79-83
Postbus 531
8000 AM Zwolle
038 – 421 32 57
www.hetoversticht.nl

